

INFORMATION ON EQUALITY AND SOCIAL JUSTICE IN ISRAEL
מידע על שוויון וצדק חברתי בישראל
מרכז "אדפה" - מללולמל חול המסלולל וالعءللة اللللملعللة فلل إلسرللل

הערות מרכז אדפה להצעה המתוקנת של ועדת בן בסט לרפורמה במס

ד"ר שלמה סבירסקי

אלי קונור

23.7.2000

הערות עיקריות

להלן הערות מרכז אדוה להמלצות המתוקנות של ועדת בן בסט:

1. להתרכז במיסוי ההון

אנו ממליצים לאמץ את המלצות ועדת בן בסט באשר למיסוי ההון. הטלת מס על ההון תהפוך את מערכת המס בישראל לצודקת ושלמה יותר.

2. לא לפגוע במחוייבות של בעלי הכנסות גבוהות ליעדים קולקטיביים

אנו ממליצים שלא לקבל את המלצות ועדת בן בסט בעניין הורדת המס השולי.

ועדת בן בסט ממליצה להשתמש בהכנסות הצפויות ממיסוי ההון, לא לשם שיפור השירותים החברתיים, אלא לשם הורדת המס על עבודה, ובעיקר לעשירונים העליונים. הכנסות המדינה לא יגדלו וגם הצדק החברתי לא יצא נשכר, שכן חלק ממה שהעשירונים העליונים יפסידו כתוצאה ממיסוי ההון יוחזר להם באמצעות הורדת המס על עבודה. עובד שכיר (ללא קרן השתלמות) שאשתו עובדת ואשר שכרו עומד על 30,000 ש"ח לחודש יקבל, לפי ההמלצות המתוקנות של הוועדה, **תוספת שנתית של 23,184 ש"ח** (ר' לוח 4 להלן).

המסר המעשי של הטבות המס לעשירונים העליונים הוא הרשאה מדינתית להקטנת המחויבות של שכבה זו ליעדים כלל-חברתיים. הרשאה שכזאת מהווה פגיעה משמעותית בערכים של סולידריות ושל ערבות הדדית.

3. להקל על בעלי הכנסות בינוניות, להעלות את המס לבעלי הכנסות גבוהות

אנו ממליצים להקל במיסוי עם בעלי הכנסות שעד 18,500 ש"ח, ולממן את ההקלות הללו על ידי העלאת שיעור המס השולי לבעלי הכנסות שמעל 31,735 ש"ח. אנו מראים להלן, כי ההצעה המתוקנת של המלצות ועדת בן בסט מיטיבה בעיקר עם בעלי הכנסות של 18,500 ש"ח ומעלה. אם יש שכבה הנפגעת ממערכת המס כיום, הרי זו שכבת השכירים המגיעים לשיעור מס הכנסה שולי גבוה כבר ברמת הכנסה בינונית, הנמוכה באופן משמעותי מזו של בעלי הכנסות הגבוהות.

ההצעה המתוקנת פוגעת בבעלי הכנסות בינוניות ומיטיבה עם בעלי הכנסות גבוהות

ההצעה המתוקנת של ועדת בן בסט, בהשוואה עם ההצעה המקורית, פוגעת בבעלי הכנסות הבינוניות ומיטיבה עם בעלי הכנסות הגבוהות.

מצבם של בעלי הכנסות הנמוכות ביותר - מ- 0 עד 3,890 ש"ח - לא השתנה כלל.

אצל בעלי הכנסה מ- 3,891 ש"ח עד 10,240 ש"ח, שיעור המס השולי הכולל (מס הכנסה + דמי ביטוח לאומי + מס בריאות) אמור היה לרדת מ- 39.7% כיום ל- 32% ב- 2003. לפי ההצעה המתוקנת, הוא ירד ל- 35%.

לוח 1. שיעור המס השולי הכולל לבעלי הכנסה מ- 3,891 ש"ח ועד 10,240 ש"ח

2003 ואילך	2002	2001	שינויי בן בסט	השיעור כיום
32	34	35	הצעה מקורית	39.7
35	36	37	הצעה מתוקנת	

מקור: אתר האינטרנט של משרד האוצר, 10.7.2000.

ג. בעלי הכנסה מ- 10,241 ש"ח ועד 18,560 ש"ח נדרשים לשלם כיום (2000) מס כולל בסך 54.7%. הצעת בן בסט המקורית פיצלה קבוצת שכר זו לשניים:

מ- 10,001 ש"ח ועד 14,000 ש"ח.

מ- 14,001 ש"ח ועד 18,560 ש"ח.

על פי ההצעה המקורית, שיעור המס השולי הכולל לבעלי שכר מ- 10,001 ש"ח ועד 14,000 ש"ח אמור היה לרדת, משנת 2002 ואילך, ל- 45%. שיעור המס השולי לבעלי שכר מ- 14,001 ש"ח ועד 18,560 ש"ח אמור היה לרדת ל- 50% משנת 2001 ואילך.

ההצעה המתוקנת איחדה מחדש את שתי רמות הכנסה הנ"ל. על פי הצעה זו, שיעור המס השולי הכולל לבעלי הכנסה מ- 10,241 ש"ח ועד 18,560 ש"ח יעלה במעט בשנת

2001 ויעמוד על 55%. בשנת 2002 שיעור המס יעמוד על 53% ומשנת 2003 ואילך שיעור המס יעמוד על 50%.

המפסידים הם בעלי הכנסה שבין 10,241 ש"ח ו- 14,000 ש"ח. שיעור המס השולי הכולל שלהם יעמוד משנת 2003 על 50% ולא על 45% (כפי שהומלץ תחילה). לעומת זאת, בעלי הכנסה שבין 14,001 ש"ח ו- 18,650 ש"ח ישלמו גם לפי ההצעה המתוקנת 50%.

לוח 2. המלצות ועדת בן-בסט לשינוי בשיעור המס השולי הכולל

הכנסה מ- 10,001 (10,241) ש"ח ועד 14,000 ש"ח					
2003 ואילך	2002	2001		שינויי בן בסט	השיעור כיום
45	45	50	- 10,001 14,000	הצעה מקורית	54.7%
50	53	55	- 10,241 18,560	הצעה מתוקנת	
הכנסה מ- 14,001 ש"ח ועד 18,560 ש"ח					
2003 ואילך	2002	2001		שינויי בן בסט	השיעור כיום
50	50	50	- 14,001 18,560	הצעה מקורית	54.7%
50	53	55	- 10,241 18,560	הצעה מתוקנת	

מקור: אתר האינטרנט של משרד האוצר, 10.7.2000.

בעלי הכנסות גבוהות לא מפסידים דבר

א. שיעור המס השולי הכולל לבעלי הכנסה שבין 18,561 ו- 31,734 ש"ח עומד בשנת 2000 על 59.7%. ההצעה המקורית של ועדת בן בסט הפחיתה את השיעור ל- 50% משנת 2001 ואילך. ההצעה המתוקנת אינה משנה זאת, ורק דוחה את ההפחתה המלאה לשנת 2003. בשנת 2001 יעמוד שיעור המס השולי על 55% ובשנת 2002 על 53%.

לוח 3. שיעור המס השולי הכולל לבעלי הכנסה מ- 18,561 ש"ח ועד 31,734 ש"ח

השיעור כיום	שינויי בן בסט	2001	2002	2003 ואילך
59.7	הצעה מקורית	50	50	50
	הצעה מתוקנת	55	53	50

מקור: אתר האינטרנט של משרד האוצר, 10.7.2000.

ב. הרפורמה המתוקנת לא שינתה דבר לבעלי הכנסה של 31,735 ש"ח ומעלה: שיעור המס השולי הגבוה ביותר יהיה כמו זה של השכירים בדרגות השכר הנמוכות יותר - 50%

כאשר נוקבים בשיעור מס הכנסה שולי נתון (ללא דמי ביטוח לאומי ומס בריאות) - נאמר, 50% - אין פירוש הדבר שהפרט משלם 50% מכל הכנסתו לרשויות המס, אלא 50% רק על מדרגת השכר הגבוהה ביותר שבה הוא נכלל. השכר מחולק למדרגות, ועל כל מדרגה מוטל מס שולי שונה. למשל, על משכורת של 4,000 ש"ח, יש לשלם מס כלהלן:

10% על כל שקל מ- 0 ועד 1,770;

ועוד 20% על כל שקל מ- 1,771 ועד 3,540;

ועוד 30% על כל שקל מ- 3,541 ועד 4,000.

יוצא, שמס ההכנסה בפועל המשולם על 4,000 הוא לא 30% (כשיעור השולי הגבוה ביותר במקרה זה), אלא 13%.

על 18,000 ש"ח משלמים בפועל מס הכנסה של 33% - ולא 50%, כגובה השולי הגבוה במקרה זה.

לוח 4. השפעת השינויים במיסוי הישיר

(מס הכנסה, מס בריאות וביטוח לאומי)

על ההכנסה הפנוייה של יחידים משנת 2003 ואילך,

בעקבות התיקונים ברפורמת בן בסט

עובד שכיר ללא קרן השתלמות שאתו עובדת

גידול בנטו על פי ההצעה המתוקנת	גידול בנטו על פי ההצעה המקורית	תוספת לפי ההצעה המתוקנת	תוספת לפי ההצעה המקורית של ועדת בן - בסט	הכנסה פנוייה לפני הרפורמה	סך המיסים לפני רפורמה	הכנסה מעבודה (ברוטו)
1.9%	1.9%	53	53	2,797	203	3,000
4.5%	5.3%	185	219	4,099	901	5,000
5.5%	7.6%	326	450	5,908	2,092	8,000
5.9%	8.5%	420	604	7,114	2,886	10,000
7.0%	10.7%	655	1,003	9,415	5,585	15,000
8.3%	11.3%	962	1,310	11,608	8,392	20,000
12.4%	14.6%	1,932	2,280	15,638	14,362	30,000

מקור: אתר האינטרנט של משרד האוצר, 10.7.2000.

עובדת שכירה ללא ילדים וללא קרן השתלמות

גידול בנטו על פי ההצעה המתוקנת	גידול בנטו על פי ההצעה המקורית	תוספת לפי ההצעה המתוקנת	תוספת לפי ההצעה המקורית של ועדת בן - בסט	הכנסה פנוייה לפני הרפורמה	סך המיסים לפני רפורמה	הכנסה מעבודה (ברוטו)
0.8%	0.8%	23	23	2,827	173	3,000
4.4%	3.2%	185	135	4,182	818	5,000
5.4%	6.1%	326	366	5,991	2,009	8,000
5.8%	7.2%	420	520	7,197	2,803	10,000
6.9%	9.7%	655	919	9,498	5,502	15,000
8.2%	10.5%	962	1,226	11,691	8,309	20,000
12.3%	14.0%	1,932	2,196	15,721	14,279	30,000

מקור: אתר האינטרנט של משרד האוצר, 10.7.2000.

מרכז אדוה, ת.ד. 36529, תל-אביב 61364, טל. 03-5608871, פקס. 03-5602205

Fax. 03-5602205 Adva Center, POB 36529, Tel Aviv 61364, Tel. 03-5608871,

e-mail: advainfo@netvision.net.il